

NAŠ GLAS

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvga, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojene.

Iz novega uradniškega zakona.

(Konec.)

Od položajne doklade, katero je imel uradnik (to torej ne velja za zvačničke in služitelje) ob upokojitvi, mu pripada kot pokojnina po 20. letih 50%, po 25. letih 60%, po 30. letih 70% in po 35. letih 95% doklade. Preden pa uradnik izpolni 20 učinkovitih službenih let, se mu — kakor smo že povedali — položajna doklada sploh ne všteva v pokojninsko osnovo.

Popolnoma nova je določba § 126., po kateri se sme vsakega uslužbenca, ki je bil upokojen zato: ker je postal telesno ali duševno za službo nesposoben, ker je 12 mesecev nepretrgoma ali pa 15 mesecev v dveh zaporednih letih skupaj bil bolan in odsoten iz službe, če je bil prišel pod skrbstvo ali v konkurz oziroma če je bil eno leto na razpoložanju, v petih letih po upokojitvi poklicati nazaj v drž. službo. Poklicati se ga sme le, če je razlog za upokojitev odpadel, če uslužbenec ob pozivu še ni 60 let star, samó v petletnem roku po upokojitvi in se sme poklicati edinole v njegovo nekdanjo stroko, v kateri mora dobiti vsaj enak položaj, kakor ga je, zavzemal. Če bi se uslužbenec temu pozivu ne odzval, izgubi pokojnino.

Nihče ne sme prejemati dveh pokojnin, če bi pa imel pravico do dveh, dobiva večjo. Tu zakon ne določa čisto jasno, da li gre samó za dvoje pokojnin od države, ali pa če je mišljena tu na pr. državna in poleg nje samozapravna (na pr. banovinska ali občinska) pokojnina. Zdi se, da moremo ta člen tolmačiti restriktivno, t. j. da velja samo za primer, če ima državni uslužbenec pravico do dveh pokojnin od države iz dveh različnih pravnih naslovov.

Poleg osebne pokojnine prejema upokojeni uslužbenec še osebno draginjsko doklado in sicer sorazmerno z istim odstotkom, kakor mu je bila odmerjena pokojnina od zadnje plače. Odmeri se ta doklada od zadnje draginjske doklade, katero je v aktivni službi prejel. Določeni so pa v § 127. najmanjši zneski, kolikor osebna draginjska doklada mora znašati. Po krajevnih draginjskih razredih mora prejemati upokojen uradnik vsaj 550, 500 oziroma 450 dinarjev na mesec, zvačnički in služitelji pa prav tako po krajevnih draginjskih razredih 400, 350 oziroma 300 dinarjev na mesec.

Uslužbenec, ki žive v inozemstvu z odobrenjem fin. ministrstva in s pristankom predsednika min. sveta, se draginjska doklada zmanjša za 30%, razen, če žive v skupnem gospodinjstvu s svojimi otroci, ki imajo tam stalno bivališče, ali pa če je upokojenec nad 60 let star.

Poleg osebne draginjske doklade prejme upokojenec še po 150 Din na mesec za ženo in vsakega otroka.

Pogoje za pridobivanje in izgubitev pravice do osebne in rodbinske draginjske doklade bo na predlog fin. ministra predpisal z uredbo predsed.

nik minist. sveta. Dokler pa ta uredba ne izide, veljajo dosedanja predpisi, to je za aktivne odločba ministrskega sveta D. R. št. 42.300/1924., za upokojence pa odločba D. R. št. 107.201/1924.

Vse te odločbe o upokojitvah drž. uslužbencev mora predhodno odobriti finančno ministrstvo. Osebna pokojnina se nakaže od 1. dne prihodnjega meseca po mesecu, v katerem je bil uslužbenec razrešen.

Važna je določba, da se mora količina osebne pokojnine odmeriti uradoma in z isto rešitvijo, s katero se uslužbenec upokoji, torej ne kesneje, kakor se je to prej često dogajalo. Če se pa upokojitvena odločba izda s kraljevim ukazom, se mora odmeriti osebna pokojnina najkasneje v 15. dneh po izdaji ukaza. — Stari zakon je predpisoval, da se osebna pokojnina določi prav tako že z upokojitvenim odlokom samim; odločba o rodbinski pokojnini se pa je po starih predpisih morala izdati uradoma najkasneje v enem mesecu po smrti aktivnega uslužbenca, oziroma po prijavi smrti in predložitvi listin o smrti upokojenega uslužbenca. Do določitve rodbinske pokojnine se je smela nakazovati kot predjem na pokojnino (akontacija) tretjina aktivnih oziroma polovica upokojenčevih poslednjih prejemkov. Glede predjuma na osebno pokojnino pa prav tako kot v sedanjem, tudi v uradniškem zakonu iz l. 1923. ni bilo nobene določbe, po kateri bi se predjem moral ali mogel nakazovati. To se je navadno zgodilo z minist. odločbo po posebni prošnji upokojenca, skladno z zakonom o državnem računovodstvu.

Osebna pokojnina se odmerja po vpisih in podatkih uslužbenkega lista in na podlagi listin, izvirnih ali predloženih v overjenem prepisu, na podlagi katerih je bil uslužbenki list sestavljen.

Tistim upokojenim civilnim državnim uslužbenecem, ki bodo upokojeni po novem zakonu, pa se po upokojitvi vrnejo v državno službo, se prizna za pokojnino čas, kateri jim je bil priznan z odlokom, s katerim se jim je odmerila količina osebne pokojnine.

Čas za odmero osebne pokojnine se šteje do dne ukaza ali odloka o upokojitvi.

Pravico do osebne pokojnine izgubi drž. uslužbenec, če izgubi državljanstvo ali vstopi v inozemsko državno službo, s sodno oziroma disciplinsko razsodbo in pa če se kot upokojenec ne odzove vpoklicu v službo (§ 126). — Po starih predpisih je izgubil uslužbenec pravico do pokojnine razen v navedenih slučajih še, če se v 10. dneh ni javil na službo, če je bil obsojen z razsodbo rednega sodišča na zapor daljši od enega leta in je disciplinsko sodišče to izreklo. —

Predpise o rodbinski pokojnini in o uradniškem pokojninskem skladu objavimo prihodnjic. D.

Organizacije državnih uslužbencev in uradniški zakon.

Z novim uradniškim zakonom je v dveh paragrafih regulirano tudi vprašanje stanovskega združevanja državnih nameščencev. S temi določbami je vse organizacijsko gibanje drž. uslužbenstva točno z zakonom urejeno in postavljeno na docela novo podlago. V naslednjem podamo najvažnejše določbe iz §§ 76. in 345. U. Z., ki govori o uradniških društvih

Po § 76. U. Z. ne smejo drž. uslužbenci ustanavljati stanovskih društev brez odobritve resortnega ministra. V taka društva smejo vstopati kot člani samo uslužbenci iste stroke in iste uslužbene vrste.

Upokojenci smejo biti redni člani, ne pa društveni odborniki, vendar pa le pod pogojem, če so bili že kot aktivni uslužbenci člani organizacije.

Člani društva ne smejo biti tudi uslužbenci, ki so z obsodbo disciplinskega sodišča prenehali biti drž. nameščenci ali pa so podali ostavko na drž. službo. Prav tako tudi ne smejo ostati člani tisti uslužbenci, ki spremene svojo stroko ali uslužbeno vrsto. Ta določba sicer ne velja za tiste društvene člane, ki postanejo uslužbenci v lastnem resortnem ministrstvu, vendar pa ti ministerijalni uslužbenci ne smejo biti izvoljeni za društvene odbornike.

Za isto stroko in isto uslužbeno vrsto sme za vso državo obstojati samó po eno društvo, ki pa ne sme imeti pokrajinskega, verskega ali plemenskega značaja. Vendar se banovski oddelki (sekcije), ki se ustanove kot deli društva za poedine banovine, ne smatrajo kot pokrajinska društva. Sme pa vsako društvo imeti v vsaki banovini samó po eno sekcijo.

Za delo v društvih veljajo vsi disciplinski predpisi. Stanovska društva so pod nadzorstvom resortnih ministrov, katerim morajo predlagati letna poročila o delovanju. Za vsak sporazumni nastop raznih društev je treba odobrenja pristojnega ministra.

V nadaljnjem vsebuje § 76. U. Z. odločbe o postopanju proti društvom, ki kršijo prednje predpise.

Končno ugotavlja zakon, da navedene določbe ne veljajo za uradniške zadruge in njihove zveze.

V § 345. U. Z., ki je uvrščen med prehodne določbe, je pa določeno, da se morajo v treh mesecih po uveljavljenju novega uradniškega zakona, t. j. do konca junija t. l., vsa obstoječa društva prilagoditi predpisom § 76. in o tem poročati resortnemu ministru. Če se v tem roku ne prilagode, morajo v nadaljnjih treh mesecih, t. j. do konca septembra t. l., likvidirati. V tem primeru sklone izredna skupščina društva, za kaj naj se društvena imovina uporabi. Sklep mora odobriti resortni minister, če pa društvo nič ne sklepa o imovini ali minister sklepa ne odobri, se uporabi imovina za namene, katere določajo društvena pravila.

K tem izakonskim določbam pripominja v »Poštnem Glasniku« od 1. maja t. l. gosp. J. Štukelj v daljšem, prav zanimivem načelnem članku naslednje:

»Vse je jasno in razumljivo, preglavice nam dela sedaj še samo to, kaj je »stroka« in kaj »uslužbena vrsta«. »Uslužbena vrsta« je — sodim — vsekakor širši pojem, kakor »stroka«. To je razvidno že iz § 1. uradniškega zakona, kjer pravi, da velja ta zakon za uradnike in druge uslužbence civilne vrste (reda). Vsi državni uslužbenci, za katere velja ta zakon, spadajo torej pod eno vrsto. Neko povsem drugo vrsto tvorijo uslužbenci vojnega reda; neko posebno vrsto tvorijo zopet uslužbenci državnih prometnih ustanov itd. To razlikovanje po vrstah se jasno

zrcali že iz tega, ker daje zakonodajalec vsaki vrsti svoj posebni in podrobni zakon. Da nas p. t. t. uslužbenec zakon v § 1. izrečno omenja, je razlog edino ta, ker spadamo pod prometno ministrstvo in bi sicer tudi za nas veljal zakon o prometnem osebju.

Bolj negotovo je, kaj je mislil zakonodajalec v § 76. pod »stroko«. Res da je v § 14. opisano, kaj je stroka, toda ta definicija je raztegljiva in prirojena le za določila o kretanju v službi in za druga določila, ki so s tem v zvezi. Mislim, da nismo na napačni poti, če trdimo, da je zakonodajalec v § 76. istovetil stroko z »resortom«. Saj govori, da daje odobritev za osnovanje stanovskega društva »resortni minister«, torej le eden. Ta vrši tudi nadzor nad društvom, on ga tudi razpušča, njemu mora tudi društvo predlagati letno poročilo. Vedno je govor samó o enem resortnem ministru, medtem ko zakonodajalec v § 14. ni vezal »stroke« samo na en resort. Ako bi morali v § 76. vzeti izraz »stroka« tako, kakor jo opisuje zakonodajalec v § 14., potem bi lahko osnovali uslužbenci raznih resortov pa iste stroke — skupno društvo. Potem bi zakonodajalec tudi govoril o resortnih ministrih, ne pa samo o enem. Zakon je zelo precizno sestavljen in ne moremo iti preko tega dejstva.

Pa bodi stvar taka ali drugačna, za nas poštarje skoro ne more biti dvoma, da smo samo ena stroka. Za to trditev imamo osnovo v samem uradniškem zakonu, ki v § 1. izrečno govori o »uslužbenih poštne in brzojavne stroke«. Mislimo, da preko te jasne zakonske določbe ne bo mogel nihče iti ter razdrobiti p. t. t. uslužbenec v majhna, brezpomembna društva, ki bi životala po starih tradicijah.

S polnim zaupanjem pričakujemo, da bo naš resortni minister dopustil za p. t. t. osobje samo eno organizacijo, ki bo po svoji številni in ekonomski moči utegnila podpirati delo službene oblasti na izboljšanju p. t. t. stroke, svojim članom pa nuditi ono kulturno in socialno pomoč, ki jo potrebujemo in jo pričakujemo od udruženja. Le močna organizacija, ki objemlje ves stan, more izdelati obširen program in ga tudi udejestviti, mala društva pa uvajajo z medsebojnim prepiranjem le neslogo in sovraštvo med pripadnike stroke, njih delovanje je v vsakem oziru negativno za njegove člane, i za stroko i za državo.

Kraljevska vlada je imela dovolj prilike, da je uvidela škodljivost razcepljenosti državnih uslužbencev, in lahko z mirno vestjo trdimo, da je hotela uslužbenec združiti v močne organizacije k pozitivnemu delu, pridržala si je pa nad njimi nadzor, da ne zaidejo na pota, ki niso začrtana v njenih pravilih. Da je mnenje oblastne organizacije pravilno, bo pokazala prihodnost.

Najvažnejše določbe finančnega zakona.

Kakor lanski in predlanski je tudi letošnji finančni zakon zelo kratek, saj šteje samó 57 paragrafov. V njem so res samó določbe, ki spadajo v finančni zakon, to so predpisi in navodila za izvrševanje državnega proračuna ter glede upravljanja z državno imovino v proračunski dobi.

Razen teh čisto proračunsko-tehničnih določb vsebuje finančni zakon za proračunsko leto 1931/32 še posamezna določila, izmed katerih navedemo nekatera, ki bodo zanimala naše čitatelje.

Državni redni in izredni splošni izdatki znašajo skupaj Din 8 milijard 522,359.292.—, redni in izredni dohodki pa prav toliko. Proračun izdatkov

drž. podjetij znaša Din 4.687.944.622.—, skupni dohodki teh podjetij so pa proračunani z vsoto Din 5 milijard 169.622.214.—, tako, da znaša presežek dohodkov nad izdatki iz drž. podjetij Din 481.717.522.—.

Osební izdatki za drž. uslužbenstvo iz splošnega sporednega pregleda, ki je pridejan finančnemu zakonu, niso razvidni. Pač pa znašajo pokojnine in invalidske podpore po letošnjem proračunu 1.035.622.878.— Din, tedaj skoro osmino rednega drž. proračuna brez izdatkov za drž. podjetja.

V podrobnih določbah za poedina ministrstva je važno pooblastilo ministru za notranje posle, ki sme v breme kreditov za višje uradnike bivše I. ka-

tegorije nastaviti enako število nižjih uradnikov iste kategorije, prav tako pa tudi sme postavljeni uradniki višjih kategorij na mesta, ki so odobrena za nižje in po potrebi z virementom zviševati vse osebne in materialne izdatke iz kreditov za uvedbo zakonov o notranji upravi, o banski upravi in o policijskih izvršilnih uslužbenecih.

Gradbeni minister je pooblaščen, da sme postavljati na račun kreditov za stalno osebje pogodbene uradnike in dnevničarje, vendar pa ne sme število le-teh kakor tudi vsota prejemkov prekoračiti določenega zneska za stalne uslužbence. Iz kreditov za gradnjo novih oziroma za popravila obstoječih cest in mostov sme plačevati potrebne tehnično osebje iz teh sredstev.

Trgovinski minister sme na račun kreditov za stalno osebje na tehničnih srednjih šolah nastavljati strokovne honorarne nastavnike, vendar ne več po številu in v mejah ustreznih proračunskih kreditov. Zunanji nastavniki sme izplačevati honorarje tudi za ure samó v mejah odobrenih kreditov.

Važna je določba, po kateri se sme kredit za upokojitve državnih uslužbencev uporabljati samo z odobritvijo predsednika ministrskega sveta. Zadrževanje za to odobritev pošilja resortni minister finančnemu ministru predhodno zaradi pristanka.

Izdatki za dneve delavcem državnih gospodarskih podjetij se smejo zviševati na račun presežkov dohodkov teh ustanov, to pa le do 5 % določenih proračunskih kreditov.

Na račun kredita, določenega za uradnika višje vrste, ki ni izrabljen, se more postaviti samo po eni nižji uradnik, seveda v mejah skupne vsote teh kreditov. Ministri smejo vpremeščati oziroma postavljati svoje uslužbence ne glede na njihovo število in na višino kredita, določenega pri poedinah banskih upravah ali finančnih direkcijah.

vse v mejah skupnega števila in kredita za osebne izdatke teh uslužbencev.

Ponovljena je določba, da se povračilo izplačanih prejemkov ne sme zahtevati od tistih uslužbencev, katerim je bila odločba o sprejemu v drž. službo razveljavljena z razsodbo državnega sveta. Isto velja za odločbe o napredovanju ali razvrstitvi drž. uslužbencev z omejitvijo, da se pobrane vsote, če se je izplačilo povračila že izvršilo, ne vračajo iz drž. blagajne. Državni uradniki, ki bi pripravili ali predložili pristojnemu ministru v odobritev odločbe, ki jim nedostajajo osnovni in jasno določeni zakonski pogoji za sprejem, oziroma za napredovanje in razvrstitev drž. uslužbencev, so solidarno odgovorni za povračilo škode, če glavna kontrola zahteva povračilo. Odločba glavne kontrole, zoper katero se je uslužbenec pritožil, pa jo je kasacijsko sodišče odobrilo, je izvršna.

Za čezurno delo, katero bi se moralo po službeni potrebi uvesti, se ne plačuje nikakršna nagrada, razen če je s posebnim zakonom določena ta pravica in tudi višina nagrade.

Podpore, ki se plačujejo iz državne blagajne po zakonu o podpori z dne 16. II. 1929., Sl. Nov. od 20. II. 1929., št. 42./XIX., se ne smejo zarubiti za nobeno terjatev. To velja tudi za izvršbe, ki so bile do 31. marca 1931. že dovoljene, vendar pa se že prejeti zneski ne vračajo.

Splošne važnosti je določba, da se vojnika na splošno zniža od 50 % na 20 %, (oziroma za osebe iz točke 2. in 3. čl. 28. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice od 100 % na 50 %) letnega neposrednjega davka.

Za postavitev in vzdrževanje električnih vodov državnih, samoupravnih in tudi privatnih, se dovoljuje razlastitev zasebne lastnine oz. ustanavljanje služnosti.

čutimo, da se razmere izboljšujejo in da se približujemo normalnim časom. Treba je, da tudi upokojenci občutijo to napredovanje in skrb celote za njihovo blagostanje.

Z ozirom na važnost in na nujnost upokojenškega problema smo prepričani, da se nahaja neposredno pred rešitvijo, kar bi bila iskrena želja vseh nas javnih aktivnih nameščencev.»

Lubljančanom za vzgled.

Letos je praznovala uradniška gospodarska zveza (Beamten-Wirtschaftsverband) v Gradcu 30-letnico obstoja. Ustanovljena je bila leta 1901. in je štela konec prvega leta 1249 članov. Danes šteje zveza nad 8.300 članov. Kako uspešno je bilo delovanje te gospodarske organizacije kažejo naslednji podatki:

Zveza je danes lastnica dvojne trinadstropne hiše, štirih enonadstropnih hiš in gospodarskega posestva v Gradcu. Vsa ta poslopja so prosta bremen. Na gospodarskem posestvu se nahajajo stanovanjska hiša, parna pekarna s tremi pečmi, skladišče, hlevi, garaža za avtomobile, velike drvarnice in šrambe za moko in premog. Lastna prevozna sredstva so: 5 avtomobilov in tri konjske vprege. Zveza vzdržuje ta čas štiri trgovine z živežnimi potrebščinami, trgovino z manufakturo, z oblačilnimi, modnimi in sportnimi predmeti ter trgovino s čevlji in perilom. Nadalje obratuje poseben oddelek za prodajo kuriva, za preskrbovanje gledaliških in kinematografskih vstopnic posluje posebna poslovalnica.

Zveza vzdržuje za svoje člane ločen oddelek za pravno varstvo. V posebnem odseku se obravnavajo vprašanja ugodnosti za člane v kopališčih, letoviščih in kopeljih. Redno pošilja otroke svojih članov na počitniške kolonije v gore in na morje. Z mnogimi trgovci, ki prodajajo predmete, kate-

rih zvezne prodajalne nimajo, so sklenjene pogodbe glede popustov in ugodnosti za članstvo. Zveza vzdržuje lastno parno pekarno, lastno slaščičarno, ima posebno mehanično pražarino za kavo veliko vinsko skladišče in trgovino ter oddaja iz svojega bencinskega tanka članom bencin za avtomobile in motorna kolesa. Za šrambo pohištva in drugih premičnin je članom na razpolago veliko skladišče. — Vsa ta podjetja upravlja nekaj nad 100 uslužbencev in delavcev.

Da je bilo mogoče ustvariti tako impozantno gospodarsko organizacijo, je zasluga idealne požrtvovalnosti vodilnih funkcionarjev zveze, ki temelji na odrešilni ideji samopomoči, prav tako je pa ta razmah mogoč edinole pri uradništvu, ki se v taki meri zaveda nujnosti in prednosti skupne gospodarske organizacije. Graški vzgled naj bo tudi nam opomin, da je mogoče doseči za naš stan resnično olajšanje in rešitev iz moreče gospodarske krize edinole v samopomoči. Slabo spričevalo si daje ljubljansko državno uslužbenstvo (če izvzamemo železničarje), ker doslej ni pokazalo niti približno tolikšne zrelosti, kakor državni uradniki v Gradcu. Pri tem pa moramo še pomisliti, da so gnotne razmere avstrijskega uradništva znatno ugodnejše od našega in da je torej pri nas potreba lastne pomoči še večja. Kdaj se zganemo pa mi?

Vestnik.

Iz poštna stroke. Poštne direkcije so predložile po naročilu prometnega ministrstva sezname vseh tistih uslužbencev, ki so še vedno zvaniki, služitelji ali dnevničarji, pa vrše uradniško službo in imajo vse zakonske pogoje za uradnike. Iz naloga prometnega ministrstva je razvidno, da bodo vsi ti prevedeni za uradniške pripravnike v zvanja, za katera je predpisana popolna srednja ali strokovna šola. Če so zvaniki in imajo že tri leta zvanikiške službe, morejo opraviti strokovni izpit, narkar bodo, čim dovrše tri leta službe, mogli biti postavljeni za uradnike. Zvaniki in služitelji pa, ki imajo popolno srednješolsko izobrazbo, bodo postavljeni za pripravnike, narkar bodo po treh letih in opravljenem drž. strokovnem izpitu pomaknjeni v IX. položajno skupino.

Poštna razstava na velesejmu. Na letošnjem ljubljanskem velesejmu (od

26. maja do 8. junija) bodo v posebnem oddelku razstavljeni različni predmeti starejšega izvora in iz današnje dobe, kateri spadajo v pošno, brzojavno in telefonsko službo. Na razstavi bo postavljena tudi miniatura avtomatska telefonska centrala, kakršno imamo v Ljubljani, dalje bo videti funkcioniranje različnih brzojavnih in telefonskih aparatov in naprav. Razstava na velesejmu naj bo nekakšen temelj za bodoči ljubljanski poštni muzej, katerega nameravajo po vzgladu večjih mest ustanoviti.

POSOJILA DAJE,

petletna, državnim uradnikom in upokojencem z najmanj desetletnim službovanjem, na podlagi njih plače in zavarovalne police

banka in zavarovalnica

Beogradska zadruga

zastopstvo „Tehna“, družba z o. z. Ljubljana, Mestni trg 25/I. Tel. 2580.

Upokojenci.

Glasilu zagrebškega Saveza javnih namještenika i umirovljenika, »Naš Glas« od 1. maja t. l. objavlja sledeči članek, ki bo zanimal tudi naše bralce:

»Z izdajanjem novega uradniškega zakona so bile končno izpolnjene upravne težnje nižjih kategorij državnih uslužbencev glede zvišanja prejemkov, odpravljene so kategorije in je izvedeno izenačenje vseh strok, katere so imele doslej specialne doklade na podlagi posebnih zakonov in predpisov. Ugodno je torej delu zahtev državnih uslužbencev, katerih zahtev ni bilo mogoče več obiti, to pa niti v službenem interesu niti ne v interesu družabne pravičnosti.

Dočim so tako aktivni državni uslužbenci pričakali delno izpolnjenje svojih želj, so njihovi upokojeni tovariši še vedno v enako nezadovoljivem položaju in nestrpnost kakor prej pričakujejo čas, ko bo izdan pokojninski zakon, kateri bi naj uredil njihove odnose, popravil njihove nezadostne pokojnine in ustvaril pogoje za dostoj-

no in stanu primerno življenje. Položaj upokojencev, predvsem starejših, je bil že tolikokrat opisan in odločujočim činiteljem predložen, da bi bilo odveč o tem še naprej izgubljati besede. To je vsem prav dobro znano, tako da se vprašanje upokojencev smatra za družabni problem prve vrste.

Ker je pa to obenem tudi finančni problem, ki je na žalost vzročno zvezan z gospodarsko krizo, so se morda pojavile neke težave, katere niso dovolile, da se že zdaj reši tudi upokojenško vprašanje. Upokojencem je pa vendar težko in njihovo stanje je nevzdržno. Če uvažujemo, kako dolgo že životarimo s svojimi neznatnimi dohodki, kako dolgo jih že morda gospodarska beda, je treba priznati, da so se hrabro držali in da so za koristi skupnosti že mnogo in zadosti žrtvovali. Zato je čas, da se jim na kakršenkoli način pomaga: ali z začasnimi ukrepi ali pa z dokončno ureditvijo pokojnin, da bi se na ta način še to vprašanje stavilo z dnevnega reda. Vsi ob-

V. G. CALDERON:

Kako se je kacik spreobrnil.

Zgodba iz peruanskega pragozda.

Mamilo je izvrstno delovalo: vse ribe so omamljene plavale s trebuhom na zgoraj po vodni gladini. Počasi so se zibale vitke ščuke in veliki, kakor jeklo svetlikajoči se skati. Struja jih je naplavila prav do ločja, kjer so se ustavile tesno zgnetenke kakor sardine v škatli. Naš tovariš, oče Tadeo, vrli misijonar, ki je navzlic redovniški halji nosil dober browning za pasom, se je muzal.

»Še želve bodo omamljene. Prav smešno jih je videti, kako plavajo v mesečini in leže na hrbtu in kako njihove otrple noge vlečejo za seboj brazde po vodi.«

V tesnem prelivu med gostim trstičjem smo bili natresli v vodo opojnega praška »barbasco«, ki vzbuja nepremagljiv spanec. Pater ga je skrbno izdelal iz korenin jacquinije. Ko ga nasujemo v vodo, ribe v prelivu brž omamljene priplavajo na površje, se ne morejo več gibati in jih človek lahko kar z rokami položi. Dočim jih je neki

Indijanec lovil in metal v košare, je oče Tadeo pripovedoval:

»Gotovo ste že slišali o Kušini, najmogočnejšem kaciku, indijanskem poglavarju, ob vsi Amazonki. V koči iz cedrovine ima najmanj petdeset lepih žena, katere je uropal Indijancem plemena Campa, toliko otrok, kolikor jih le more kdo imeti in razen tega še najslavnejše čarodeje vsega pragozda. To pravim, ne da bi se šalil, ker tak čarodej je predvsem izredno duhovit zdravnik, ki temeljito pozna vsa pragozdna zdravilna zelišča. In ne pozabite, da se mora svet za kinin, za koko, za peruanski balzam in kaj vem še za kaj zahvaliti vaši deželi! Moja zgodba je prav zaradi tega vredna, da jo poslušate: Moral sem se boriti z najbolj spretnim, kar je teh indijanskih vračev, s silnim Canirjem. Kakšne čudne stvari je le znal! S temile očmi sem videl, kako je spravil iz Indijanca strahnega črya, ki mu pravijo sututo in ki človeku in tigru docela požre ves drob. Prav tiho je sviral sladkoben napev, dokler ni pomolil črv glave na dan in prisluhnil. Samo tedaj ga lahko brez nevarnosti ugonobiš. Menda mi prav ne verujete, kar pripovedujem, ampak

vse kar sem povedal, je gola resnica. Pa te čudne zgodbe povem drugokrat.

Kakor sem že dejal, sva se s Canirjem, knezom vseh čarodejev iz pragozda, hudo spopadla. Le predobro me je poznal. Nič čudnega! Saj me poznajo po vsi Amazonki. Pod grobim razpelom iz palmovine sem krstil njegove ljudožrce z vodo iz rek, ki teko z And in previdno sem bral maše tem novim, obotavljajočim se kristjanom, ki se niso upali odložiti sulic. Sam sem med mašo obdržal škornje, tudi hlače iz debelega sukna in čisto zraven mene je stal strežaj s samokresom, katerega nisem mogel skriti pod koretljem. Radovednost je prignala Indijance, ki so hoteli zamenjati nabrani kavčuk. Ob ljubljali so, da se pri ti priči spreobrnejo, če bi jim novi bog dal nekaj zrealce, da bi mogli ogledovati v njih svoje lepe geometrične slikarije, s katerimi hočejo ugajati ženskam. Ah, koliko Don Juanov hodi po pragozdu!

Caniri, ki je bil že prestar za to, ni imel poželenja niti po mojih pisanih steklenih kroglicah, niti po ogledalcih. Niti nove, ostre sekirice — najboljše sredstvo, s katerim more misijonar najti pravo pot do teh divjakov, ga

niso prav preveč skominale. Samó ena reč ga je mikala: čudna pijača, katero sem pil iz keliha in o kateri so pripovedovali prečudezne reči. Verjel je, da mi je nek drugi, tuji bog z njo dal nezasišano moč, s katero sem si mogel preskrbovati koristna darila in z njimi slepiti miroljubna plemena. Skratka, zanj sem bil strašni čarovnik belopolnih mož, katerega si je bilo treba natančno ogledati iz največje bližine.

Ko sem nekoč na jasicu bral svojim novim kristjanom mašo, me je opazoval, ne da bi ga bil videl. Razpelo pribito na drevo, vsi ti divjaki, ki so klečali na stoletja stari rodovitni zemlji in med žvrgolenjem tisočernih pisano izpreminjajočih se tičev prepevali litanije — povem vam, bilo je ganljivo.

In dobesedno takole je Caniri poročal svojemu gospodarju — izvedel sem to kesnje:

»Preko ramen se ogrne z nekakšno srajco brez rokavov, ki je prav, prav zelo lepa, skoro tako zelena, kot so papige. Po nji so debele risbe, ki so malo podobne želvini črepinjam. Med tem, ko stoji pokonci zravnogovori s hudičem. Prav dobro sem v drevesnem listju videl njegovo opičjo

ZVEČER

NEPRECENLJIVO POMOČ

ZJUTRAJ

Vam nudi Schichtova metoda na dan pranja. K temu potrebujete Žensko hvalo, da perilo zvečer namočite, in Schichtovo terpentinovo milo, da perilo drugi dan izkuhate.

TO JE CELO DELO PRI

SCHICHTOVI METODI

Komentar k novemu uradniškemu zakonu. Kakor posnemamo po zagrebških uradniških listih, izide baje že v teku tega meseca komentar, katerega bo k novemu uradn. zakonu napisal upokojeni predsednik upravnega sodišča v Zagrebu, g. Celso Cavalieri. Pisec, znan strokovnjak na polju uradniškega prava, namerava izdati knjigo, ki bo obsegala okroglo 30 tiskovnih pol in bo veljala približno 150 Din, izda jo pa v lastni založbi. Za ta komentar vlada med drž. uslužbenstvom veliko zanimanje, saj je znano, da je isti avtor pred leti izdal zelo temeljito in splošno hvaljeno enako delo o prejšnjem uradniškem zakonu. Interesenti naj se obrnejo na upravništvo »Narodnih Novin« v Zagrebu, Frankopanska 26, ker knjiga ne bo izšla, če se ne prijavi dovolj subskribentov.

Zadruga drž. uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani naznanja članom in drugim interesentom, da se nahaja njena pisarna začasno v Ljubljani, Resljeva c. 13/1 levo, kjer se dobijo med uradnimi urami, t. j. vsak ponedeljek med 14:30—15:30 uro vsa pojasnila.

Nova stanovanja za železniške uradnike. Že zadnjič smo poročali, da bo ljubljansko železniško ravnanstvo postavilo še letos več stanovanjskih hiš za svoje uslužbence. Kakor čujemo, se zgrade v Ljubljani ob Dunajski cesti v bližini Stadiona tri večnadstropne hiše, v katerih bodo stanovanja za železniške uslužbence. Te gradnje se vrše iz preostalih sredstev bivše Gospodarske poslovalnice Južne železnice.

Nova carinarnica v Ljubljani. Ker je bila licitacija za prevzem del za gradbo novega carinarniškega poslopja v Ljubljani odobrena, se s stavbnimi deli prične te dni. Izvemo, da bo namesto prvotno projektiranih približno 40 uradniških satnovanj v novem poslopju samo nekako polovica teh. Vendar bo tudi s tem znatno omiljena stanovanjska beda v Ljubljani, carinskim

uslužbencem bodo pa na razpolago pri merno cenena stanovanja.

Nova carinska poslopja v dravski banovini. V finančnem, oziroma v gradbenem ministrstvu so bili potrjeni načrti o zgraditvi 34 novih obmejnih carinskih poslopij, dalje pa tudi načrti o zgradbi velikih carinarnic v Ljubljani, Mariboru, na Rakeku in na Jesenicah ter v Dravogradu in v Gor. Radgoni. Stroški za ta velika carinarniška poslopja so proračunani na približno 30 milijonov Din, za obmejne carinske hiše pa na približno 12 milijonov Din. S tem bo za nastanitev obmejnih carinskih oblastev in osebja storjen velik korak naprej.

Skupščina zasebnih nameščencev. Dne 24. in 25. maja se vrši IV. kongres Zveze zasebnih nameščencev Jugoslavije, katera ima nad 70 podružnic širom države. Na dnevnem redu kongresa je tudi vprašanje zakonskega varstva zasebnih nameščencev in problem socialnega zavarovanja. Doslej je ta organizacija izplačala v prvih petih letih svojega obstanka že skoro en milijon dinarjev podpor brezposelnim zasebnim uslužbencem.

Koliko je upokojencev pri nas?

Po službenih podatkih, katere smo prejeli od odseka za računovodstvo tuk. finančne direkcije, je na področju dravske finančne direkcije v Ljubljani vsega skupaj 5678 upokojencev v starosti od 29 do 100 let, ki prejemajo mesečno na pokojnini 3.741.479 Din, dalje je 2537 vdov drž. upokojencev, ki prejemajo 627.766 Din in pa 183 sirot drž. upokojencev, ki prejemajo na mesec 39.107 Din, skupaj je torej 8398 oseb z mesečnimi pokojninskimi prejemki 4.408.352 Din. — Poleg pokojnine prejemajo navedeni še draginjske doklade v znesku 6.755.000 Din.

Invalidov imamo 2892, invalidskih vdov pa 3804, ki prejemajo skupno na mesec okroglo 893.000 Din, tako, da prejema vseh 15.004 upokojencev, in-

validov, vdov in sirot mesečno 12 milijonov 56.352 Din.

Zanimiv je pregled starosti državnih upokojencev: 2 sta dosegla že starost 100 let, 11 jih je v starosti 90 do 100 let, 140 jih je v starosti 80 do 90 let, 660 jih je v starosti 70 do 80 let, 1885 jih je v starosti 60 do 70 let, 2980 jih je pa v starosti pod 60 let.

Obleke kemično čisti, barva, plišta in lika tovarna J. O. S. REICH.

Organizacijske vesti.

Občni zbor Zveze drž. nameščencev in upokojencev. Prejeli smo v objavu naslednje obvestilo: Izredni občni zbor Zveze drž. nameščencev in upokojencev v Ljubljani se vrši v četrtek, dne 21. maja t. l. ob 20. uri zvečer v beli dvorani hotela Uniona v Ljubljani. Dnevni red je bil objavljen v 12. številki »Našega Glasu«. Opozorjamo na 5. točko dnevnega reda: »Sklepanje o stališču Zveze napram določbam §§ 76. in 345. novega uradn. zakona in event. izvolitev članov v likvidacijski odbore«.

Občni zbor Društva zemljiško-knjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov za področje ljubljanskega apelac. sodišča s sedežem v Ljubljani, ki se imenuje sedaj vsled izpremembe pravil: »Društvo zemljiško-knjižnih uradnikov in pripravnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana«, se je vršil dne 3. maja 1931. v sobi št. 79 justične palače in je bil dobro obiskan. Osebo je bilo navzočih 25 članov, s pooblastili zastopanih pa 27. O poročilih tajnice se je razvila zelo živahna, mestoma zelo ostra debata, v katero so ponovno posegli tovariši Kustrin, Gostič, Zihrel, Mikuletič in drugi. Po končani debati in odobritvi poročil društvenih funkcionarjev je bil na predlog pregledovalcev računov Čampe in Webrove podan odbor ab-solutorij. Pri volitvah je bil soglasno

izvoljen dosedanji predsednik Fran Petrovič. v odbor pa tovariši: Podboj, Bestrova, Miklič, Gostič, Zihrel, Selko, kot namestnici pa tovarišici Webrova, Turkova ter kot preglednika računov tovariša Čampa in Škrlavaj.

Zadružni vestnik.

Zadružna stanovanjska delavnost. Začetek meseca marca se je vršil občni zbor Stavbne zadruge drž. nameščencev in upokojencev »Dom« v Ljubljani. Iz tajniškega poročila je razvidno, da ima zadruga 121 članov, od katerih jih ima že 84 lastne hiše. Po 5 letih, odkar je bila zadruga ustanovljena, ima tedaj že nad dve tretjini zadrugarjev lastne domove, kar najbolje priča o uspešnem delovanju zadruge. »Zaklad za gradnjo malih stanovanj«, katerega upravlja banska uprava, je prevzel jamstvo za 75 % stavbnih stroškov. Razen tega pa dovoljuje zadrugnikom še podpore. Do konca l. 1930, je od tega zaklada prejelo 32 članov skupaj 52.720 Din podpor. Tudi letošnji banovinski proračun vsebuje postavko 1 milijon Din za imenovani zaklad za gradnjo malih stanovanj. Zadruga je pa podpirala tudi ljubljanska mestna občina, ki je prav tako prevzela jamstvo za stavbne kredite. Isto je storila tudi viška občina. Letos namestila stavbna zadruga »Dom« postaviti večjo zadružno stanovanjsko hišo, kar je pa odvisno od ugodne rešitve prošnje na banksko upravo, naj bi dovolila brezobrestno posojilo. Doslej so zadrugarji poleg zneska Din 10 milijonov 413.000, kolikor je bilo izplačanih gradbenih posojil, zbrali in plačali iz lastnih sredstev znesek Din 3.471.000. Tako znaša vrednost vseh postavljenih hiš skoro 15 milijonov dinarjev. — Delovanje stavbne zadruge »Dom« je lep primer uspešne zadrugarske akcije in nas uči, da je edinole z organizirano gospodarsko samopomočjo mogoče uspešno se boriti zoper stalno stanovanjsko krizo.

glavo. Nato dvigne košček kruha, čisto belega, kakor je naša manioka, ampak okroglega, ga požre in precej nato pije iz velikega, zlatega vrča. Pijača mora biti zelo močna, ker prične z močnim glasom nekaj blesti, dokler naslonjen na komolec ne zadremlje. Čez nekaj časa se zopet zbudi in sname srajco. Nato mu pa prinese hudič zrcala in steklene verižice, ki so tlosti lepše, kot naše iz jaguarjevih zob.

Kaciku Kušini so med pripovedovanjem oči kar izstopile. Ta nepoznana umetnica piti čarobno pijačo in iz nebes prejema različna darila, mu je izredno ugajala. Takoj je ukazal svojim ljudem, naj se kar mogoče previdno polaste tega čarodeja, ki je znal več nego vsi njegovi.

Ne bom vas dolgočasil s pripovedovanjem podrobnosti, kako so me ujeli. Saj to ni bilo težko, zakaj moja mala čreda ni bila prav nič bojovita. Skratka, ko sem nekega dne mirno ribaril, je skočilo z bližnjih dreves nekaj orjaških postav in podrli so me na tla. Zvezali so mi roke in noge in me vlekli na nekakšni nosilnici v kacikovo kočjo. Ta je kadil yiaje, ker je hotel ugeniti iz sanj, če mi bo kos. Sprejel me je izredno vljudno, to se pravi nje-

gove najljubše žene so mi v lepo izrezljanih in poslikanih bučah prinesle izvrstno pivo iz manioke, sveže banane in posušene kokove liste.

Uslužno sem pil, kolikor je bilo treba, da nisem razsrdil duhov njihovih prednikov. Nato so me pozvali, naj kar precej berem mašo. Tem velikim divjim otrokom se silno mudi, kadar si kaj žele. Predvsem so pa hoteli čim prej pokusiti čudežno pijačo, ker je njihov vrah tako zelo hvalil njeno zagonetno moč. Toda ko so me ujeli, so pozabili na posode z mašnim vinom...

Priznati vam moram da ves čas, kar sem bil misijonar, še nikoli nisem bil v taki zadregi. In če me velja glavo, hotel sem rešiti njihove duše. Ampak ti pozitivisti bodo razumeli, tó sem vedel za trdno, samo močno učinkujoča dejstva, nedvomne dokaze za moč novega boga. Moji predstojniki so mi to kesneje odpustili... Sklenil sem torej — nikar se ne smejte! — da bom bral mašo samo na videz. In uporabil sem pri tem chicho. Saj končno je chicha pravzaprav peruansko vino in že marsikateri bogoslovec je obžaloval, da se za kreolsko mašo ne sme uporabljati. Drugo je bilo vse pri roki: velik kamen

za altar, moja mašna oblačila in razpelo.

Čudna, nenavadna divjaška maša globoko v pragozdu! Za menoj so stali nepremično poglavarji plemena s svojimi nagimi ženami. V rokah so držali sulice, po obrazih pa namazani s še čisto svežo rdečkasto barvo. Prav tesno kraj mene je pa kacikov čarodej, ki se je hotel naučiti mojih čarovniških umetnij, pazno zasledoval sleherno kretnjo mojih rok. Storil sem jih mnogo — Vsemogočni naj mi odpusti! — kajti hotel sem doseči čim mogočnejši vtis pri teh preprostih ljudeh. Lepa cerkevna latinščina pod mračnimi, zelenimi katakombami pragozdnih velikano, opičji krohot, ki se je kot hudičovo roganje slišal iz daljave — vse to je močno učinkovalo. Toda ko sem pil chicho iz keliha — sam Gospod ve, da sem imel čiste namene — se kacik ni mogel dlje premagovati, priskočil je in mi iztrgal kelih iz rok.

Pokusil je, skremžil obraz, nato pa junaški krepko potegnil. Za njim so pili vsi poglavarji in njihovih najljubše žene, ampak tudi vsi ti so se močno pačili, ker je bila pijača, ki ni bila čisto podobna chichi, tako zelo grenka. In zakaj? Čisto na skrivnem sem ji pri-

dejal nekaj mamila, katero sem imel v hlačnem žepu.

Lehko uganete, kaj je sledilo. Vse je pospalo, toda brez težkih nemirnih sanj, kakor jih povzročajo njihov yiaje, temveč v sladki opojnosti tehle rib, ki napol mrtve plavajo v mesečini. Na njihove krute, poslikane obraze je legel krotek smehljaj in omilil divji izraz ustnice, preboderih s kosom trstike... Menite, da sem le za hip pomislil na beg? Ne. Izgubil bi se bil v goščavi in nazadnje bi bil poginil kot žrtev zastrupljene puščice ali pa kače. In razen tega sem napeto pričakoval, kako bo delovala pobožna zvijača.

Ko so se nekaj ur kesneje prebudili, so me spoštljivo obkolili in mi iskazovali na prav nenavaden način svojo nežnost. Celo Caniri je kakor pozabil na svoj srd. Saj so se morali meni zahvaliti za to potovanje v neznanu, prijazno deželo — v plavajoči, leno valujoči paradiž. Moj bog je moral biti močnejši od njihovega in njegov srd strašen!

In s podobo tega raja njihovih sanj sem jim nazadnje mogel raztolmačiti nebesa in priboriti te nejevernike iz pragozda za vero v Kristusa.

Stanovanjska samopomoč.

Drugi sestanek članov Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani se je vršil v soboto, 2. maja 1931. v restavraciji »Slon«, ter je bil nepričakovano dobro obiskan. Zbralo se je tudi lepo število dam, ženah zadrugarjev, kar je najboljši dokaz, kako veliko zanimanje vlada za zadrugo oz. za njene prve projektirane stanovanjske hiše na vogalu Janez Trdinove in Cigaletove ulice. Sestanek je otvoril predsednik, g. ing. Otahal s pozdravom navzočih, na kar je g. ing. Skulic od gradbenega oddelka banske uprave pojasnjeval razne načrte. Zadržniki so izražali razne želje ter se je razvila mestoma zelo zanimiva debata, v katero so posegli gg. ing. Otahal, Gračnar, ing. Baraga, ing. Stolfa, Skalar in drugi ter je bil končni rezultat ta, da so se vsi navzoči zedinili na moderna stanovanja z večjimi sobami in vsem komfortom, sobo za služkinjo ter kopalnico. Pri ti priliki se je tudi konstatiralo, da je za vsch 40 stanovanj v teh prvih treh hišah 37 reflektantov in bi prišli lahko vsi zadržniki na vrsto, ako bi se nekateri odločili za cenejša stanovanja v dvo-rišnih zgradbah. Na prihodnji seji odbora se bodo stanovanja razdelila strogo po vrstnem redu. — Sestanek je pokazal vzorno solidarnost zadržnikov.

Ljubljanski mestni uslužbenci

Po osnutku proračuna ljubljanske mestne občine za leto 1931. je 452 mestnih uslužbencev. Napram letni za 14 več. Upokojencev, ki prejema-jo od ljubljanske mestne občine pokojnino je pa 168, napram minulemu letu za 4 osebe več.

Največ nameščencev odpade na mestni zaklad. V službi splošne mestne uprave jih je 134, nadalje se

po poslilih, oziroma odsekih dele tako: zemljišča in poslopja 3, mestne davščine 87, ceste, ulice in trgi 15, socialna politika 8, zdravstvo 24, šolstvo 44. Posle prenešenega delokroga opravlja 11 uslužbencev in raznoterosti 15, skupaj torej 341 oseb. Ostali uslužbenci, 111 po številu, so zaposleni pri različnih mestnih občinskih podjetjih; pri elektrarni 53, pri plinarni 14, pri zastavljalnici 6, pri pogreb-nem zavodu 7, pri pripravi 5, na klavnici 14 oseb, pri vodovodu 12. Vsi mestni uslužbenci skupaj prejema-jo na leto 13.7 milijona dinarjev prejemkov.

Izmed upokojencev jih prejema največ svoje pokojnine v breme splošnega mestnega zaklada, in sicer jih odpade na občjo upravo 107, na breme mestnih davščin 37. Ostali upokojenci se razdele tako: klavnica 3, vodovod 4, elektrarna 10, plinarna 4, pogrebni zavod 2 in zastavljalnica 1. Vseh upokojencev, všteti njihove vdove, otroke in sirote, je 168. Prejemajo na leto 3.300.000 Din pokojnine.

Celokupni osebni izdatki za aktivne in upokojene ljubljanske mestne uslužbenke znašajo torej 17 milijonov dinarjev.

Za redna napredovanja in prevedbo uslužbenstva po novi službeni pragmatiki je za splošno upravo v mestnem proračunu določenih nad pol milijona dinarjev, za pokojnine in preskrbnine pa 2.400.000 Din. Na plače in draginske doklade uslužbencem odpade za splošno mestno upravo 4.600.000 Din.

Županu se plača poviša za 24.000 Din, tako da je za leto 1931. določen kredit 120.000 Din za županovo plačo.

Zdravstveni drobiž.

O slabem zraku. Čim boljši je zrak, ki ga vdihavamo, tem boljše je to za naše zdravje. Slab sprijen zrak

je strupen za nas. Po Pettenkoferju je zrak že slab, če vsebuje 0.1 odstotka ogljikove kisline. Pri 1° ogljikove kisline se že vidno neugodno počutimo, pri 10 odstotkih obstoji nevarnost za življenje, pri še višjih odstotkih nastopi smrt z znaki omamljenosti. Zoprni duh v lokalih s porabljenim zrakom — »diši po ljudeh« — pa ne prihaja od ogljikove kisline; kajti ta je brez duha, o čemer se lahko prepričamo, če odpremo steklenico soda — ali selters-vode. Vzrok slabega duha je izhlapevajoči pot, smrdeča sapa itd. Tudi ni ogljikova kislina sama na sebi strupena; ona samo naznanja, da je kisik v zraku porabljen in da ga ni več; ona je samo znak za to, da je zrak, ki vsebuje dosti ogljikove kisline in malo kisika, za človeka neporaben.

Danski filozof Jürgensen pravi, da znaša hranilna potreba normalnega človeka ob srednji delavnosti 3000 kalorij na dan; to je 100 gramov beljakovine, 80 gramov maščobe in 450 gramov ogljikovih hidratov (moka, sladkor, krompir itd.). Zraven pride še 2100 gramov vode na dan, to je 2¼ litra.

Na vprašanje, kako dolgo smemo nepretrgoma potovati, da pri tem ne trpi naše zdravje, odgovarja neki ogrski zdravnik, da bi voznja po železnici, zlasti v brzovlaku, ne smela trajati nikdar dalje kot 8 do 10 ur, ker daljše potovanje telo in duha preveč obrabi in nas utruji. (Iz »Zdravja«).

Novе knjige.

Franjo Žgeč: Ali spolna vzgoja res ni potrebna? Založba in tisk Ljudske tiskarne d. d. v Mariboru. Cena 8 Din. — Pod tem naslovom je izšla te dni v Mariboru knjiga na 96 straneh, katero je spisal znani pedagog dr. Franjo Žgeč. Avtor v knjigi zagovarja s prepričevalno besedo novo

spolno vzgojo, ki naj čimprej nadomesti staro. Vprašanje, o katerem se je v slovenskem jeziku še tako malo pisalo, je izmed najaktualnejših v sodobni pedagogiki. Pisec pravi v uvodu, da »je trda realnost, ki nas sili, da iščemo nova pota v srečnejšo bodočnost. Načela pa, do katerih sem se povzpeli, so v popolnem skladu z izsledki sodobne pedagogike, individualne psihologije, psihoanalize in medicine, ki tvorijo objektivno osnovo za subjektivno doživljanje.« Knjiga se naroča v vseh knjigarnah ali pa pri založništvu, Ljudski tiskarni v Mariboru.

Nov časopisni katalog. Znani oglasni zavod »Publicitas« d. d. v Zagrebu je izdal svoj časopisni katalog za leto 1931. Katalog navaja vse jugoslovanske občasne liste in časopise in bo služil vsem, ki jih razvoj našega časopisja zanima.

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Krojaški atelje
FRAN IGLIČ, LJUBLJANA
Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

OKASIJSKA PRODAJA!

„Schaffhausen“ preciznih žepnih ur, briljantnih prstanov, modernih zapestnic, obeskov, uhanov, doz za cigarete, jedilnega orodja, srebrnih nastavkov, modernih budilk, stenskih ur.

IVAN PARIŽ, Ljubljana, Pred Škofijo 15

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

MANUFAKTURNA TRGOVINA
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Priporoča se
modna trgovina
T. EGER
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 2

L. Mikuš

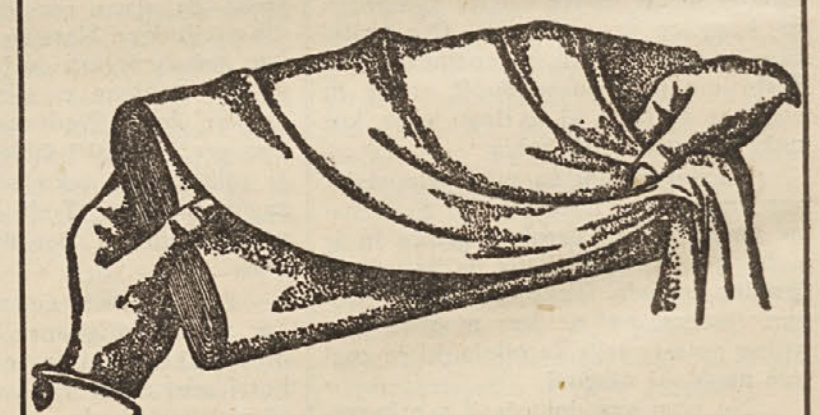
Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Telefonska št. 2412 Štev. pošt. hran. 11.165
Vzajemna posojilnica v Ljubljani
I. Z. Z. Z.
Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Francišškanska

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397
RAČUN POŠTNE
HRANIL. ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vlr nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.